

14.12.2017

Dnro 022/35/16

ERIKOISSYTTÄJÄJÄRJESTELMÄN UUDISTAMINEN

1. Erikoissyyttäjäjärjestelmän uudistaminen ja tavoitteet

Syyttäjälaitoksen erikoissyyttäjäjärjestelmä uudistetaan laitoksen organisaatiouudistuksen yhteydessä. Tässä päätöksessä pääpiirteittäin kuvattu uusi erikoissyyttäjäjärjestelmä valmistellaan ja erikoissyyttäjien virat täytetään siten, että järjestelmä voi aloittaa toimintansa syyttäjälaitoksen organisaatiouudistuksen voimaan tullessa.

Jäljempänä tässä päätöksessä syyttäjälaitoksesta ja valtakunnansyyttäjän toimistosta (VKST) lausuttu koskee ennen organisaatiouudistusta soveltuvin osin nykyisiä syyttäjänvirastoja ja Valtakunnansyyttäjänvirastoa.

Valtakunnansyyttäjä määrää erikseen uuden järjestelmän erikoissyyttäjien lukumäärän ja erikoissyyttäjän virkojen sijoittamisen syyttäjälaitoksen uuden organisaation syyttäjälaitokselle.

Syyttäjälaitoksen uudella erikoissyyttäjäjärjestelmällä ja siihen kuuluvien erikoissyyttäjien toiminnalla on seuraavat tavoitteet:

- Varmistaa, että jutun tosiasiallisen luonteen perusteella valtakunnallisesti kaikkein vaativimmiksi katsottavat rikosasiat hoidetaan tehokkaasti ja laadukkaasti.
- Varmistaa, että erikoissyyttäjien osaamista hyödynnetään syyttäjien toiminnassa mahdollisimman laajasti ja tasapuolisesti koko syyttäjälaitoksessa.
- Varmistaa, että syyttäjälaitoksen asiantuntemus ja tilannekuva erikoistumisalueiden asioissa on korkealla tasolla.

2. Erikoissyyttäjän tehtävät

Erikoissyyttäjän tehtävään kuuluvat seuraavat asiat:

- Syyttäjänä toimiminen erikoistumisalueensa valtakunnallisesti erityisen vaativissa asioissa.
- Tarvittaessa erikoistumisalueensa syyteasioita käsittelevien syyttäjryhmien ja -parien vetäjänä tai jäsenenä toimiminen.
- Asiantuntijatuen antaminen muille syyttäjille erikoistumisalueensa kysymyksissä.
- Syyttäjälaitoksen erityisasiantuntijana toimiminen

Käyntiosoite Lintulahdenkuja 4 001530 Helsinki	Puhelin 029 562 0800	Telekopio 029 562 0888	Sähköpostiosoite vksv@oikeus.fi
---	--------------------------------	----------------------------------	---

14.12.2017

Dnro 022/35/16

- erikoistumisalueensa asioissa sekä niitä koskeva sidosryhmäyhteistyö.
- Erikoistumisalueensa syyttäjän toiminnan kehittäminen ja syyttäjien kouluttaminen.
 - Erikoistumisalueensa valtakunnallisen tilannekuvan ja ilmiöseurannan ylläpitoon osallistuminen.
 - Syyttäjälaitoksen yhdyshenkilönä toimiminen erikoistumisalueensa kansallisissa ja kansainvälisissä asioissa.

3. Erikoistumisalueet

Syyttäjälaitoksen Taito-hankesuunnitelmassa 6.5.2014 esitettyjä erikoissyyttäjien erikoistumisalueiden nimikkeitä ja määritelmiä täsmennetään siten, että valtakunnallisesti erityisen vaativan rikosasian kuuluminen tietyille erikoistumisalueelle ratkaistaan viime kädessä rikoksella vaarannetun oikeushyvän, eikä pelkästään rikosnimikkeen tai rikoslain luvun perusteella.

Rikoslain luvut mainitaan erikoistumisalueiden kohdalla vain esimerkkeinä, koska saman rikostunnusmerkistön mukainen teko voi konkreettisista teko-olosuhteista johtuen kuulua toisellekin erikoistumisalueelle kuin minkä kohdalla kyseinen luku on mainittu. Esimerkiksi virkamiehen lahjonta julkisen hankinnan yhteydessä voi kuulua talouselämä -alueelle, mutta vaikkapa turvapaikkahakemuksen käsittelyyn liittyessä turvallisuus -alueelle.

Vastaavasti voi olla perusteltua antaa erikoissyyttäjän käsiteltäväksi muutakin kuin erikoistumisalueen esimerkkiluettelossa mainitussa luvussa kriminalisoitua rikosta koskeva asia, jos se on valtakunnallisesti erityisen vaativa ja liittyy erikoistumisalueen määritelmässä tarkoitettuun oikeushyvään.

Tietyn erikoistumisalueen erikoissyyttäjät kehittävät osaamistaan erityisesti niillä kyseiseen erikoistumisalueeseen kuuluvilla osaamisalueilla, joista hänen kanssaan sovitaan (esim. ympäristörikokset, huumausainerikokset, seksuaalirikokset, velallisen rikokset jne.). Osaamisalueen laajuudesta ja vaativuudesta riippuen voi erikoissyyttäjän osaamisen kehittämisen painopistealueina olla esimerkiksi 2-4 osaamisaluetta.

Erikoistumisalueiden täsmennetyt määritelmät ovat seuraavat:

- Talouselämään kohdistuvat rikokset: Rikollisuus, joka ensisijaisesti loukkaa laillista taloudellista toimintaa. Tyypillisiä tälle alueelle kuuluvia talousrikoksia voivat olla esimerkiksi rikoslain 29, 30, 32, 39 ja 51 luvuissa rangaistaviksi säädettyjen tekojen erityisen vaativat tapaukset.

- Henkilöihin kohdistuvat rikokset: Rikollisuus, joka ensisijaisesti

Käyntiosoite Lintulahdenkuja 4 001530 Helsinki	Puhelin 029 562 0800	Telekopio 029 562 0888	Sähköpostiosoite vksv@oikeus.fi
---	--------------------------------	----------------------------------	---

14.12.2017

Dnro 022/35/16

loukkaa ihmisyksilön (luonnollisen henkilön) henkilöllistä oikeussuojaa. Tyypillisiä rikoksia, joiden erityisen vaativat tapaukset voivat kuulua tälle alueelle, on säädetty rangaistavaksi esimerkiksi rikoslain 11, 14, 20, 21 ja 25 luvuissa.

- Turvallisuutta vaarantavat rikokset: Rikollisuus, joka kohdistuu ensisijaisesti yleisempiin, yhteisöllisiin oikeushyviin, kuten yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen, ympäristöön, työturvallisuuteen, tietoliikenteeseen, viranomaisten toiminnan asianmukaisuuteen, oikeushenkilön asemaan jne. Tyypillisiä rikoksia, joiden erityisen vaativat tapaukset voivat kuulua tälle alueelle, on säädetty rangaistavaksi esimerkiksi rikoslain 17, 34, 38, 40, 44, 47, 48 ja 50 luvuissa.

4. Erikoissyyttäjien asema syyttäjälaitoksen organisaatiossa ja erikoissyyttäjäjärjestelmän toiminnan ohjaaminen

- Erikoissyyttäjä kuuluu sijoituspaikkanaan olevan syyttäjälaitoksen henkilöstöön.
- Erikoissyyttäjien toimialueena on koko valtakunnan alue, jolle erikoissyyttäjien palveluja tarjotaan tasapuolisesti erikoissyyttäjien sijoitusalueista riippumatta.
- Erikoissyyttäjän lähiesimiehenä toimii sijoitusalueen johtava aluesyyttäjä tai apulaispäällikkö alueen johtamista ja sen esimiesten työnjakoa koskevien järjestelyjen mukaisesti.
- Johtava aluesyyttäjä vastaa alueelleen sijoitettujen erikoissyyttäjien toiminnan järjestämisestä 1-kohdassa määrättyjen tavoitteiden mukaisesti.
- Erikoissyyttäjäjärjestelmän toiminnan valtakunnallisesta ohjaamisesta ja toimintaedellytysten turvaamisesta huolehtii valtakunnansyyttäjä / apulaisvaltakunnansyyttäjä apunaan syyttäjälaitoksen johtoryhmä.
- Erikoissyyttäjäjärjestelmän toimintaa koskevia asioita käsittelevät VKST:ssä ensisijaisesti erikoistumisalueista vastaavat valtiosyyttäjät ja niitä koskevat ratkaisut tehdään työjärjestyksessä määrätyn asiajaon mukaisesti.

5. Työtehtävien jakaminen erikoissyyttäjille ja erikoissyyttäjien toiminnan operatiivinen ohjaaminen

Koska erikoissyyttäjien tehtävä on valtakunnallinen, suunnataan kunkin erikoissyyttäjän työpanos syyteasioissa heidän erikoisosaamistaan vaativiin valtakunnallisesti vaativimpiin juttuihin erikoissyyttäjän sijoitusalueesta riippumatta.

Erikoissyyttäjät osallistuvat erikoistumisalueidensa vaativimpien syyteasioiden käsittelemiseen asian laadun mukaan tarkoituksenmukaisella tavalla seuraavasti:

Käyntiosoite	Puhelin	Telekopio	Sähköpostiosoite
Lintulahdenkuja 4 001530 Helsinki	029 562 0800	029 562 0888	vksv@oikeus.fi

14.12.2017

Dnro 022/35/16

- Erikoissyyttäjä voi huolehtia jutun syyttäjän tehtävistä yksin jutun vastuullisena syyttäjänä.
- Erikoissyyttäjä voi osallistua jutun syyttäjän tehtävien hoitamiseen syyttäjäparin tai -ryhmän vetäjänä taikka muuna jäsenenä ryhmälle tai parille määrätyn tehtävän jaon mukaan.
- Erikoissyyttäjä voi, osallistumatta jutun hoitamiseen syyttäjänä, antaa vapaamuotoista asiantuntijatukea jutun syyttäjän tehtävistä huolehtiville syyttäjille.

Syyteasioiden käsittelemistä koskevien työtehtävien jakaminen erikoissyyttäjille on valtakunnallinen tehtävä, josta huolehtivat erikoissyyttäjien paikalliset esimiehet heidän sijoitusalueillaan.

Eri syyttäjäläyillä työnjaosta huolehtivat esimiehet vastaavat keskinäisellä yhteistyöllään ja tarvittaessa VKST:n tuella siitä, että erikoissyyttäjien työpanos syyteasioissa ohjataan heidän erikoistumisalueidensa valtakunnallisesti vaativimpien juttujen käsittelemiseen edellä mainittujen vaihtoehtojen mukaisesti. Myös syyteasioita koskevia tehtäviä erikoissyyttäjille jaettaessa on huolehdittava siitä, että erikoissyyttäjäjärjestelmälle edellä 1-kohdassa asetetun tavoitteet täyttyvät.

Syyteasian käsittelemistä koskevan työtehtävän jakamisesta erikoissyyttäjälle ilmoitetaan VKST:lle paikallisten syyttäjäviranomaisten ilmoitusvelvollisuudesta annetun yleisen ohjeen VKS:2014:1 mukaisesti. Erikoissyyttäjille jaettavissa asioissa on yleensä kysymys yleisen ohjeen 1 – 3 kohdissa tarkoitetuista asioista, minkä lisäksi ilmoitus on tehtävä erikoissyyttäjäjärjestelmän toiminnan seurantaan varten myös ohjeen 6-kohdan perusteella.

Ilmoituksia käsittelevät VKST:ssä ensisijaisesti erikoistumisalueista vastaavat valtiosyyttäjät. Erikoissyyttäjien työtehtävien jakamista ja operatiivista ohjaamista koskevat valtakunnansyyttäjälle kuuluvat ratkaisut, kuten alueiden rajat ylittävien syyttäjäparien ja -ryhmien määräämiset, tehdään VKST:ssä työjärjestyksessä määrätyn asiajaon mukaisesti.

Erikoissyyttäjien koko syyttäjälaitosta koskevat hallinnolliset tehtävät kuten valtakunnalliseen koulutukseen, lainvalmisteluun sekä valtakunnalliseen ja kansainväliseen sidosryhmäyhteistyöhön liittyvät tehtävät, määrää VKST. Nämäkin tehtävät jaetaan erikoissyyttäjille heidän paikallisten esimiestensä kautta.

Erikoissyyttäjien työtilannetta seuraavat heidän sijoitusalueillaan säännönmukaiset esimiehet ja VKST:ssä erikoistumisalueista vastaavat valtiosyyttäjät.

14.12.2017

Dnro 022/35/16

6. Erikoissyyttäjien osaamisen johtaminen

Erikoissyyttäjien osaamisen johtaminen kattaa menettelyt, joilla erikoissyyttäjien ja erikoissyyttäjäjärjestelmän osaamista kehitetään suunnitelmallisesti ja pitkäjänteisesti ja joilla osaamista jaetaan edelleen muille syyttäjille.

Erikoissyyttäjien osaamisen kehittämisestä ja valtakunnallisesta seurannasta vastaa VKST. Siellä erikoissyyttäjien osaamisen johtamiseen liittyviä kysymyksiä käsittelevät koulutuspäällikkö ja erikoistumisalueista vastaavat valtiosyyttäjät yhteistyössä toimenkuviansa mukaisesti. Osaamisen johtamiseen liittyvät ratkaisut tehdään VKST:ssä työjärjestyksessä määrätyn asiajaon mukaisesti.

Erikoissyyttäjien virkoja täytettäessä voidaan painottaa osaamista tietyillä kyseisen erikoistumisalueen osaamisalueilla (esimerkiksi turvallisuuden alueen erikoissyyttäjällä huumausainerikoksia tms.). Erikoissyyttäjän painopistealueina olevia osaamisalueita ja hänen osaamisensa kehittämistä niillä käsitellään erikoissyyttäjän ja hänen esimiehensä kanssa käytävissä kehityskeskusteluissa.

Erikoissyyttäjärhmiä välinen yhteistyö ja koordinaatio erikoissyyttäjien osaamisen kehittämisessä on olennainen osa osaamisen johtamista.

Erikoistumisalueista vastaavat valtiosyyttäjät seuraavat vastuualueidensa erikoissyyttäjien toimintaa, raportoivat heidän oikeudellisen osaamisensa ja toimintaedellytystensä kehittämiseen liittyvistä asioista sekä huolehtivat yhdessä vastuualueidensa erikoissyyttäjien kanssa osaamisen kehittämisen koulutussisällön suunnittelemisesta.

Koulutuspäällikkö huolehtii erikoissyyttäjien osaamisen kehittämisen pedagogisista järjestelyistä ja menetelmistä.

Erikoissyyttäjien osaamisen kehittämistä koskevien suunnitelmien ja päätösten toteuttamisesta huolehtivat erikoissyyttäjien esimiehet alueilla ja VKST:ssä osana normaalia esimiestyötä.

7. Erikoissyyttäjäjärjestelmän valtakunnallinen ylläpito ja raportointi

Erikoissyyttäjiä ja erikoissyyttäjäjärjestelmää koskevat valtakunnalliset asiat ratkaistaan VKST:ssa työjärjestyksessä määrätyn asiajaon mukaisesti.

Erikoistumisalueista vastaavat valtiosyyttäjät huolehtivat

Käyntiosoite Lintulahdenkuja 4 001530 Helsinki	Puhelin 029 562 0800	Telekopio 029 562 0888	Sähköpostiosoite vksv@oikeus.fi
---	--------------------------------	----------------------------------	---

14.12.2017

Dnro 022/35/16

valtakunnallisen tilannekuvan ja ilmiöseurannan edellyttämien tietojen kokoamisesta ja koostamisesta yhdessä vastuualueensa erikoissyyttäjien ja syyttäjälakeiden kanssa.

Johtavat aluesyyttäjät, erikoistumisalueista vastaavat valtiosyyttäjät ja koulutuspäällikkö raportoivat säännöllisesti erikoissyyttäjäjärjestelmän toiminnasta erikoistumisalueittain syyttäjälaitoksen johtoryhmälle ja tarvittaessa asian laadun mukaan asianomaisille esimiehille.

Valtakunnansyyttäjä

Raija Toiviainen

Apulaisvaltakunnansyyttäjä

Jukka Rappe